

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Creșteți, vă înmulțiți și stăpâniți pământul!

Avem două porunci mari, cari ne spune lămurit, că să stăpânim pământul; întâia este porunca d-zeească care zice: Creșteți, vă înmulțiți și stăpâniți pământul! Această poruncă d-zeească sună deopotrivă la toți urmașii lui Adam. Dar noi Românii avem pentru aceste plaiuri ale Daciei traiane o poruncă deosebită dela el, căci:

»Când din Roma cea măreață
P'aste plaiuri m'a adus
Traian, ale cărui brațe
Pe toți Dacii 'i-a răpus;
Cu-a lui voce 'mi-a zis mie
»Est pământ încântător,
Eată, de-acum 'ți-'l dau ție,
Tu se-'i fii stăpânitor!«

Așadar: D-zeu a poruncit ca întregul pământ să fie al tuturor oamenilor, ear' împăratul Traian a poruncit, că bucățica asta a globului, ce-'i ziceau Dacia, să fie a colonilor romani și ai urmașilor lor, cari nu-s altcineva, decât noi, Românii de azi.

Ei bine!

Dela Traian am luat moșia asta în seamă, o am curățit de buruiănă și de păduri, am făcut în ea — cum face omul la el acasă — grădini frumoase, am deschis agrii roditori, am sădit vițe de viie, am înființat sate și cetăți, dela unele până la altele am tras drumuri bune, am stîrpit animalele răpitoare, — cari nu s'au dat împlânzite — și le-am înlocuit cu animale folositoare de tot soiul;

scurt: am făcut din *Dacia cea stearpă o Dacie ferice*. Atunci începură neamuri barbare a rîvni la ea, dar' până era sîlbatică nimenui nu-'i trebuia. Strămoșii nostri trebuiră să stee tot e'o mână pe coarnele plugului, ear' cu alta pe sêcure; cu una să lucreze, ear' cu alta să se apere. Întru început s'au apêrat de jivinile pădurilor mari și mici, ear' mai târziu avură a se apêra în contra barbarilor năvălitori. Atât jivinile cu patru picioare, cât și cele tîrîtoare s'au stîns; pe cei mai mulți barbari 'i-a alungat din aceste plaiuri. Dar' când se credea mîntuit de năpaste, vine ca un roi de lăcuste alt neam barbar și păgân. Acum puterile strămoșilor nostri erau mai sleite de luptele cu barbarii de mai nainte, deci 'și-au zis: pământ este destul, să dăm și flămînzilor acestora cât vom da, să avem pace cu ei. Și le-au dat, dar' rîu au făcut. A intrat ariciul în casa sobolului, mai scoate-'l de poți!

Au trecut veacuri.

Cât cu buna, cât cu rîul, am trăit și trăim la olaltă. Nu ne-au putut nimici și nu ne-a trecut prin minte să-'i nimicim. Pământul a trecut prin multe schimbări dela un stăpân la altul, până acu-'s 50 de ani, când am venit stăpâni deosebiți peste puținul ce scăpase neînghițit de lup. Acest puțin era numai al nostru; fiecare familie știa ce are, și știa că peste puținul pământ ce îl are, este stăpân numai el după D-zeu din cer. Acestea le știa fiecare creștin, dar' erau foarte puțini cari mai știa un lucru: că adevărat pământul acesta, moșia aceasta, este numai atîta vreme a lui, cât este viu, ear' după moarte e dator

să o lase neștirbită copiilor sei. Acest lucru, daună, mulți nu-'l știură, ori nu voiră a-'l ști, ci îndată-ce se vîzură stăpâni, crezură că au drept să tot bea și să mănânce fără a lucra. Și așa făcură. Și în câțiva ani păpară moșii, de nu-'i vrednic capul lor, le dădură pe o nimică veneticilor, apoi ei cu urmașii lor se băgară slugi la cei-ce veniră numai cu zdrențele-'n spate aici la noi. Ei, cari puteau trăi ca oameni cinstiți, stăpâni în moșile cele îngrășate cu sudori crunte, își tîrîră rêmășița zilelor ca argați flămîenzi și zdrențuroși. Și aceasta nu ar fi fost nici un păcat, că era numai pedeapsă dela D-zeu, fiindcă 'i-au călcat porunca Lui și a împăratului; dar' necazul și foamea și golătatea au trebuit să o tragă și o trag copii și nepoții și strănepoții lor. Că așa-'i în lume: Pentru păcatele tatălui, pătimește și fiul totdeauna. Și, cu toate-că astfel de exemple s'au vîzut multe în fiecare sat, par'că-'i bătaia lui D-zeu pe capetele noastre, nici acum, după o jumătate de veac, nu toți prindem minte să păstrăm puținul pământ ce biată ne-a rêmas de vitregia timpurilor. Mulți din noi vînd holdă după holdă, fînaț după fînaț, ba unii chiar și casa, de rêmân în lumea largă ca cucul, că numai el n'are casă, nici țeară aleasă! Și așa nu-'i bine, o vîd și ei în sfîrșit, dar' atunci e târziu. Și bine nu este nici pentru urmașii lor, cari rêmân ca vai de capul lor. Astfel de oameni nesocotiți, pe lângă că în această lume dau cu capul de pîrete, în ceea lume vor fi și mai osândiți, că D-zeu 'i-a întrebă: »Ai lăsat fiilor tîi moștenire petecul de pământ care 'ți-'l-am dat în stăpânire?«

Din vremuri bătrâne.

I.

E o seară de iarnă, fără lună, și de un frig ce îngheață și vițelul în vacă. O negură sură și deasă — atît de plăcută lupilor flămîenzi — s'a lăsat peste satul *Budurleni*, adormit în strătușul seu ca într'un fund de căldare. Abia cîte un lătrat de căne — scăpat și acela ca prin vis — se mai aude bătînd și rêsunetul lui străbătea cele dealuri pleșuve.

Era pe vremea șezătorilor, când fetele și nevestele se adună la un loc, cu furca, petrecute de ficii posnași. În șezătoare sbîrnăiau fusele printre degetele sprintene; dar' mai erau încă multe locuri goale pe lavițele din jur. Și sosiau mereu fetele îmbujorate, că doară era Marți seară, era seară de tors.

Sosiau mereu, fără să crească veselie obicinuită, — nu auziau cimiliturile, povestile și horile de altă-dată; se părea că le-a opărit cineva cu apă caldă. Și cât de rîu stă șezetorei fără larmă și voce bună?! Ca la nuntă fără ceteră! Ici și colea se mai vedea plecându-se cîte una la urechia vecinei sale:

— Nu știi ceva de Ionu »curatorului«?

— E dus din sat.

— Săracii ficii, rele zile 'i-a mai ajuns!

— Vai tu Mario! de-or prinde pe George a vecinului eu mor de dor și jale.

— Da săraca mumă-sa?

— Cine știe pe cine o mai pica bătaia lui D-zeu?!

Ficiorii săracii! necazul lor muncea inimile fetelor din șezătoare. Pe unde-'s? Nu știa nime! De vre-o trei zile »țipenie« de ficior nu mai vedeai prin șezătoare; dar' nici prin sat — au înțeles ei ce au înțeles; și nici nu era lucru curat atîta umblătură a »biraelor« pe la curte.

Înspre casa »birului« se auziau din când în când lătrături mai dese, și cine ar fi băgat seamă, putea să vază, cum prin negura deasă, ce întunecă și zarea cât biată o ar mai fi dat zăpada, se străcurau cu mare grijă, niște negrețe. Au intrat la primarul, și

lucru de mirat, câinii tăceau tăcerea peștelui; chiar și ușa se părea că 'și-a uitat scărțăitul cel vestit — bagseamă țuruișe apă pe țîșnile ei de lemn.

Casa primarului era o casă mare acoperită cu paie, și strașina-'i slobozită scutea de ploaie prisma spoită cu »mial«. Din ulița ce se lărgea înaintea ei în forma unui triunghi, intrai în tindă, care avea un miros înădușitor ce venia dela »podlașul« plin de funingine, sub care se învîluia fumul schinteios. Din tindă, spre dreapta, intrai în casă, largă, pentru acele vremi chiar înaltă în pîreți. În gura cuptorului de pâne, sub hornul larg și slobozit fumega o buturugă, ce ațîța din când în când câte-o fașie de lumină ca să mai deștepte din somn întunerecul. Opintiri zădarnice; isprava lor nici nu era dorită! căci doară birul putea să aprindă »opaful« cel mai vederos în tot satul. La una din licăririle acestea, a intrat cel dîntău sosit. De pe băta cea lungă, cu măciuca mare, se vedea, că e din jurații satului.

— Bună seara, bade Costane!

— Seara bună! cam târziu fêrtate

urmau învățătura în Viena. Așa-i peste tot locul, că pe tinerii universitari (din școlile cele mai înalte în cari întri numai după-ce ai gătat gimnasiul întreg), nu-i mai ia nimenea drept copii, ci mai mult bărbați ca copii, și lor li-se dau ajutoare și stipendii fără a le trage atâta seama ca la copii, căci se crede că sînt destul de copți să judece ce fac, unde umblă, cum își ved de treburi. Așa-i asta peste tot locul, în toate țările.

Ungurul Kállay însă, vrînd să fie mai estra ca alți îngrijitori ai tinerimei, a hotărît în toamna asta să nu mai dea Bosniacilor stipendiile, banii, pe mîna lor, ci să le iee în Viena o casă în care să-i așeze, dându-le cuartir și mîncare, ear' apoi în schimb tinerii să fie ținuți de scurt, ca niște băieți, neîngăduindu-li-se a merge decît la prelegeri (învățătura în școală), încolo nici la teatru, nici la petreceri, ba nici la preumblare, ci tot sub zăvor!

Asta e mai mult decît se poate aștepta dela tinerii universitari, căci așa se urmează doar' cu elevii de prin clasele de jos ale gimnasiului, de aceea mai săptămînilor acestea universitarii bosniaci, însoțiți cu Slovaci și Croații, în număr de vre-o 200, au mers *la casa ministrului*, și cu strigăte, cu amenințări, cu batjocuri, l-au huiduit și l-au spălat una bună, ca pe un Ungur nesăpunit și fără inimă. L-au încunjurat casa, i-s-au oprit sub ferestri și i-au făcut un sgomot, o larmă, arătându-și disprețul lor pentru un om atît de mic de suflet!

Și asta în chiar orașul de frunte al țerei lor, în strada mare, unde puteau fi închiși de polițiști! Și au făcut-o tineri, a căror sprigin pentru a studia, stă în mîna ministrului huiduit. Dar' dacă a lovit în ei, au lovit și ei în el! Mândria și numele lor de bărbați și neatîrnarea lor, nu 'și-au lăsat-o nerăsbunată nici cu primejdia de a-și perde toți ajutorul bănesc.

Asta e bărbăție!

Noi — tremurăm câte 3 sate când trece printre noi un »Măria-Sa« dl... solgăbiru, ba chiar un scriitorăș de notar ungar, ori un gendarm cu pene de cocoș în cap, în sfîrșit ori-ce țifindar, ce vine poate anume să ne batjocorească și neîndreptățească chiar la noi acasă!... Și numai după-ce s'a dus el *ne cătrănim!*...

de tot cu oștirile pe cari mereu le aduceau din Europa, au declarat ei război Englezilor, în ziua de Sămbătă, 29 Septembrie. În acest război, ei sînt aliați și cu cei din republica Orange, pentru-că și acestia își dau bine seamă că, dacă Englezii vor isbuti să subjuge Transvaalul, va fi pe urmă o jucărie pentru ei să înghiță și Orange.

* * *

Din această povestire, fiecine își poate da seama de purtarea nedreaptă și de lăcomia fără margini a Englezilor. Ei sînt poporul cel mai bogat din lume. Ei stăpînesc țări întregi în Asia, America, Australia și Africa. Aurul și petrele scumpe curg din toate părțile în țeara lor. Și cu toate acestea, tot se lăcomesc și la țeara mică și săracă a o mîna de oameni, cari nu cer alta decît să trăiască liniștiți și liberi în sărăcia lor, fără să caute ceartă nimenui.

Ce deosebire între Englezi și Buri, a căror singură grijă este, nu de a aduna vecinic bogății, ci numai de a-și asigura singura bogăție a omului vrednic: neatîrnarea!

De o sută de ani, mereu vedem pe Buri, luptându-se prin toate mijloacele, pentru a nu căde în robia puternicilor lor vrăș-

Despre incendii.

Acum, când sîntem în ajunul intratului în iarnă, după-ce toată agonisita muncii noastre de peste an este adunată pe acasă; acum, când ar fi să fim veseli și să mulțumim lui D-zeu că ne-a învrednicit de o vară roditoare, acum ne vin din multe părți vesti triste despre incendii, despre focuri grozave, cari în câteva minute consumă toată agonisita bieților creștini, nu numai dintr'o vară, dar' dintr'o vieață întreagă. Astfel de incendii au fost acum mai de curînd în *Săcel* lângă Seliște, în *Gura-rîului* lângă Sibiu, în *Rodna-veche* și pe aiurea. Unele incendii nu se știe cu siguranță, din ce s'au început, dar' chiar se știe — ce folos?

Dauna cine o mai poate computa și despăgubi? Ear' spaima oamenilor cine să o poată descrie și scoate din ei? Apoi, mulți din cei păgubiți prin foc sînt chiar neasigurați. Ar fi bine, ca tot omul să-și asigureze casa și supraedificiile, ca, la un cas de incendiu, barem prețul lor să-l capete ca să-și poată face altele și să nu fie nevoit a vinde apoi din moșie pentru acel scop. Ar mai fi de dorit ca să nu umble nimenea cu pipă și țigară pe la fînațe, că de multe-ori din acestea vine primejdia; ba ar trebui oprit băieții dela fumat sub pedeapsa cea mai strașnică, ear' cei mari să se deprindă a fuma numai în casă — dacă chiar nu pot fără sărăcia de pipă ori țigară.

Multe femei au răul obicei de pun cenușa afară într'un vas, ori chiar în cămară. Dar' în cenușă stă cărbunele aprins zile întregi, un mic vînt spulberă cenușa de pe el, pe el îl duce-n paie și primejdia-i gata. Ar fi deci de dorit, ca cenușa să o strîngă muierele în cuptorul cel de copt pîne. Ear' când au de făcut pîne, atunci să o cearnă prin ciur și așa să o pună bine. Că prin ciur nu pot trece nici cărbunii stînși, necum aprinși. Ear' cărbunii rămași în ciur, să-i arunce ear' în cuptorul de pîne.

Pază, păză, păză în contra focului și asigurare!

Din Petroșeni.

Din Petroșeni primim vești slabe. Pe când în alte părți spre bucuria noastră a tuturor — se închiagă rîndurile, se apropie frate de frate, dau mîna din inimă, pun umăr la umăr pentru purtarea greutăților, pe atunci poporul nostru din Petroșeni se desbină. Și nu se desbină uniți de neuniți, ci neuniți, gr-or. ei între ei. Și aceasta din cauza învățătorului, pe care — după-cum ni-se scrie — pentru ale lui purtări nesocotite l-a ridicat V. Cons. din oficiu, ear' protopresbiterul din Hațeg l-a pus ear' în post, peste voința poporului. Ni-se mai scrie, că numitul învățător, a mai scărît din leafă, numai să rămînă cum a fost. Și totuși, numai câțiva inși, mai mult neamuri și prieteni de-ai lui au ținut cu el și protopresbiterul. Adînc mîhnii băiașii români gr-or. din Petroșeni pentru aceasta, declară că nu mai vor să aibă nimic cu *sătenii* din Petroșeni, dar' nici cu protopresbiterul, și-l recearcă că nici el să nu aibă nimic cu ei.

Acesta e cuprinsul unei lungi scrisori subscrise de șese fruntași de-ai băiașilor din Petroșeni, și în numele tuturor băiașilor.

Ne-am bucura să nu fie așa; dar' în cas când așa ar fi, am dori din inimă să dl protopresbiter să vadă cât mai curînd a împăca credincioșii, a face să încete gâlceava, a nu-i amenința cu gendarmii dacă-și ridică glasul întru apărarea drepturilor lor. Aducă-și aminte de vorbele sf. scripturi: »Vai de cel-ce face gâlceavă între frați!«

Grigorie G. Tocilescu.

— Vezi ilustrația. —

Unul dintre delegații oficiali ai guvernului român, în congresul orientaliștilor la Roma, a fost și dl Grigorie G. Tocilescu, vestitul profesor dela universitatea din București. Domnia-sa, într'o lungă și frumoasă cuvîntare, după-ce a mulțumit pentru primirea frățească ce s'a făcut Românilor în Roma, a spus pe scurt istoria poporului nostru din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre, arătînd stăruința cu care el 'și-a păstrat naționalitatea.

Eată de ce-i punem tipul în numărul de azi al »Foii Poporului«.

mași. Ei s'au luptat și cu armele și s'a văzut minunea ca cei mulți, tari, bogați și bine înarmați, să sufere rușinea de a fi bătuti de atâtea-ori de cei puțini, slabi și săraci, dar' cari aveau dreptatea în partea lor. S'a mai văzut în două rînduri cum un popor întreg nu s'a sfîit a face cea mai mare jertfă ce poate face cineva, aceea de a-și părăsi locurile unde s'a născut și pămîntul, pe care s'a hrănit, pentru a se duce în locuri depărtate și necunoscute, numai pentru a nu-și pleca capul sub jugul rușinos și nesuferit al străinului.

Dacă nu ar fi decît atîta, și încă Buri ar merita numele de *popor de eroi*.

Dar' ceea-ce se întîmplă acum trebuie să ne facă să-i admirăm și mai mult.

Trebuie să știm, că Buri nu sînt mai mulți decît 250.000 suflete în Transvaal și 110.000 în republica Orange. Ei nu au de loc armată, afară de câteva tunuri și vre-o 800 de tunari.

În fața lor stă Anglia, care numai în Europa are 40 milioane de supuși și încă alți 320 milioane în celelalte părți ale lumii. Oștirile și corăbiile ei de război sînt nenumărate și bani cu cari să poartă războiul are câți va vrea.

Și cu toate acestea, când a fost vorba de a-și scăpa neatîrnarea lor, Buri nu au stat un minut la gînduri de a se lua la luptă cu cea mai mare putere ce este astăzi pe pămînt.

Toți bărbații sănătoși, în vîrstă de 18 — și chiar de 16 — până la 60 de ani au luat armele și au plecat la luptă. Astfel ei au înarmat vre-o 40.000 oameni. Buri sînt toți foarte buni călăreți și trag foarte bine la țintă. Afară de asta ei sînt foarte disciplinați și mai ales când e vorba de apărarea țerei lor, ei intră și în foc îndărjirea tuturor e așa de mare, încît chiar femeile își trimit copiii la oaste; unele din ele au luat pușca, și au plecat să se bată și ele alături cu bărbații și frații lor.

Buri sînt hotărîți să se bată până la cel din urmă om; și știindu-se vitejia lor și iubirea lor de țeară și de libertate putem fi siguri, că puternica Engliteră va ave multă greutate să le iee țeara, dacă cumva nu i-se va întîmpla încă odată ca la 1881, de a fi rușinată, după-cum merită, de această mîna de eroi.

(După »Albina«.)

I. C. S.

PARTEA ECONOMICĂ.

Îngrășatul porcilor.

Între animalele de casă, de cari economul are neapărată trebuință pentru economia casnică, se numără și porcul. Acest animal este foarte prețuit pentru carnea și grăsimea lui. Porcul, fie pentru-că se sporește într'un număr foarte însemnat în decursul anului, fie pentru-că e puțin alegător și în privința nutremântului: se ține și îngrășe, nu numai din partea economilor de pe la sate, ci și din partea celor mai mulți industriași, neguțetori și a altor interesați de pe la orașe, ba chiar și alți oameni de tot săraci, s'au dat a ține câte un purcel, ca să crească și să se îngrășe în decursul anului acî lângă casă, cu lătura și sfirmiturile cari se fac și ar rămâne altfel nefolosite. Într'un cuvânt, porcul este animalul care nu poate lipsi din nici o economie casnică, fără ca lipsa lui să nu fie mai mult sau mai puțin simțită în decursul anului.

Pentru oamenii săraci, porcul este o adevărată cassă de păstrare, în care se adaugă pe fiecare zi câte ceva, până-când pe iarnă se pomenesc cu un capital destul de însemnat. În această cassă de păstrare, nu se recere depunerea unui capital așa mare ca să aducă interese, ci numai câțiva florini, cu ajutorul cărora se cumpără primăvara câte un purcel sau doi, în cari până toamna se adună un capital destul de însemnat, cu deosebire pentru omul sărac.

E drept, că în timpul din urmă creșterea și îngrășatul porcilor, a suferit nespun de tare, din cauza ciumei sau colerei, ce a bântuit acum de câțiva ani cele mai multe ținuturi și de care s'au prăpădit un număr foarte mare. Cu toate acestea creșterea și îngrășarea lor nu stagnează, ci se pare că din an în an ia un avânt tot mai mare. Acesta este un semn că s'a deșteptat și între economii dela sate încâtva, spiritul de întreprindere și neguțătorie, atât de amortit până acum. În adevăr, că-ți era oare-cum și milă, când vedeai, că micul econom își lăpădă ovăsul, cucuruzul, cartofii și alte bucate mai fără preț toamna pe mai nimic, în loc de a le preface în porci sau alte vite grase și astfel a le vinde cu un preț îndoit sau întreit, ca în starea lor naturală. Astăzi putem constata și în privința aceasta, după-cum am zis și mai sus, pe cele mai multe locuri un progres, pe deplin mulțumitor.

Aflându-ne acum chiar în toiul îngrășatului porcilor, am crezut că nu va fi de prisos ca să arătăm câteva recerinte mai însemnate cu privire la acela.

Lucrul cel dintâiu și cel mai însemnat la îngrășatul porcilor este alegerea acelor. Alegerea aceasta trebuie să se facă atât cu privire la soiul, cât și la vîrstă și alte însușiri bune ale porcilor. Prin urmare cine vrea ca îngrășatul porcilor să aibă deplin succes, trebuie să bage bine de seamă la cele mai sus zise. Ce se ține de soiul, astăzi este pe deplin constatat, că soiul așa numit mon-

goliț, care e cel mai răspândit pe la noi, este cel mai bun pentru îngrășat. Porcii de acest soi se îngrășe ușor și pe lângă carne grămădesc foarte multă grăsime, adică unsoare și slănină în ei. Afară de soiul acesta, cel englez sau apusean încă se îngrășe bine. Tot așa bine se îngrășe și soiul de Bacon sau creț, numai cât porcii de acest soi nu se fac așa mari și grei ca din celelalte două soiuri. Mai puțin se îngrășe soiul așa numit de Salonta și cel de Carpați sau primitiv. Soiul acesta din urmă, care se mai poate vedea încă pe unele locuri, își trage originea dela cel sălbatic, după-cum îl arată și însușirile lui corporale: bot lungăreț, urechi lungi și ascuțite, picioare lungi, păr și coamă lungă și aspră și trup subțire și lungăreț. Afară de acestea mai sînt și alte soiuri corcice sau încrucișate, așa că mai fiecare ținut are un soi deosebit de porci.

Am zis mai sus, că soiul are o înfrîntă foarte însemnată pentru îngrășat. Acum trebuie să mai adaugem și aceea, că porcii puși pe îngrășat se mai

Grigore G. Tocilescu.

aibă și aceea însușire deosebită, ca să fie cât se poate de mîncăcioși, căci la din contră nu se îngrășe cum se cade și pe lângă cel mai bun și mai ales nutremânt, ci »numai strică bucatele«, cum se zice. Lăcomia este o însușire particulară a porcilor și aceea, cărora le lipsește aceea, nu se poate ajunge mai la nimic cu ei.

Porcii se pot îngrășa mai cu succes, începînd dela vîrsta de un an în sus. Dar' ei se îngrășe și în vîrstă mai tîneră de un an. Cu deosebire oamenii mai săraci îngrășe porci și sub vîrsta de un an. Porcii mai tineri de un an însă nu pot aduna atîta grăsime în ei, fiindcă o parte a nutremântului o întrebuintează la creșterea și dezvoltarea trupului lor.

Porcii îngrășați până la vîrsta de o jumătate an se taie mai mult ca brulinci. Acestia au puțină grăsime în ei, dar' carnea lor e foarte fragedă și gustoasă. Tot ca brulinci se mai pot tăia și porcii de sub scroafe, cari încă sug. Acestia se taie cu deosebire pe la orașe

în preseara Anului-Nou și din partea economilor mai cu stare de pe la sate.

Pentru îngrășat sînt mai buni mascurii decît scroafele, de oare-ce la aceia nu se iritează părțile de reproducțiune prin îngrășat, ca la scroafe. Și scroafele se pot jugăni sau curăți. Fiind curățite și ele se pot îngrășa tot așa de bine ca și mascurii, de oare-ce nu le mai vine periodul de vîrit. Scroafele sînt mai pîntecoase și dau mai multă untură cînd se îngrășe, decît mascurii.

La îngrășatul porcilor se pot deosebi trei perioade mai însemnate, și anume: periodul nutremântului verde, care se începe cu nutrirea de buruieni, foi de nap, trifoiu, luțernă, lobenițe, lătură ș. a., periodul nutremântului de grăunțe și fert, cînd se nutresc cu anumite grăunțe de cucuruz, orz, bob ș. a. sau li-se ferbe o parte a nutremântului, cum sînt cartofii, lobenițele, napii ș. a. și periodul nutremântului înmuiat sau măcinat, cînd nu mai pot mânca porcii grăunțele tari, ci acelea trebuie înmuiate sau măcinate mai întăiu. Economii mai săraci urmează de regulă periodul dintăiu, care nu costă atîta ca celelalte două din urmă.

De altcum la îngrășatul porcilor, în economiile mai mici, este regula, ca aceia să se poată îngrășa cât mai bine, dar' fără spese mari. Altă regulă e în economiile mai mari, unde nu se pune așa preț pe nutremânt, ci se are în vedere numai scopul îngrășatului.

Pentru un îngrășat deplin al porcilor se recere aproape o jumătate de an, ear' pentru un îngrășat numai de jumătate se recere numai cîte două-trei luni. Economii mai cu stare de regulă îngrășă porcii deplin, ear' cei mai săraci numai de jumătate.

La îngrășatul porcilor este de mare însemnatate și sarea, care trebuie să li-se pună cu zdربول în troacă ca la celelalte vite, ca să lingă și să rupă din ea cînd le trebuie. La un porc mare se compute de regulă cîte 3—4 decagrame de sare pe săptămână.

Nu de puțină însemnatate la îngrășatul porcilor este și curățenia cotețelor și a trocilor din cari se nutresc. Deși porcul este un animal, care nu iubește curățenia, totuși pe timpul îngrășatului se recere ca să purtăm mai multă grijă despre aceea, dacă voim ca să ne putem ajunge scopul mai cu succes.

Porcii ținuti și îngrășați tot în cotețe de cele înalte, din cari adică nu se mai slobod pe afară până se ucid, se îngrășă mai ușor și mai cu succes, dar' nu sînt așa îndesați și grei, ca aceia, cari se îngrășe pe afară, prin curte.

Cine îngrășă porci de vînzare, acela trebuie să se acomedeze totdeauna anotimpului și anume: ca porcii să fie deplin grași, chiar pe timpul acela, cînd se caută și plătesc mai bine. Cel mai acomodat anotimp pentru vinderea porcilor grași este iarna. Și în celelalte anotimpuri se pot vinde și să plătesc bine, dar' nu într'o măsură așa mare ca iarna.

Porcii grași cumpărați de măcelari sau alți neguțetori, se cântăresc mai întăiu, dar' se pot vinde și numai dela ochi, cum se zice, apoi subtrăgîndu-li-se

vieța din ei, cari sînt părțile nefolosibile, se acordează prețul pe chilă sau maza metrică, după-cum umblă prețul pieței respective sau cel dela bursă.

Porcii puși pe îngrășat se nutresc de regulă de câte trei-ori pe zi. Nutre-mentul trebuie dat în măsură de așa, ca cel mai bun să se vină la urmă și ca aceia să se poată deplin sătura.

Îngrășatul porcilor se mai poate face și cu ghinde și jir, pe unde sînt păduri mai mari și se fac fructele numite într-o măsură mai mare. La acest mod de îngrășat, lucrul cei mai însemnat este apa curată de beut, fără de care și cel mai bogat nutre-ment puțin le ajută.

Îngrășatul porcilor se privește la sate pe cele mai multe locuri drept o cumpănă, pentru măsurarea stărei și averei unui econom, de oare-ce este pe deplin constat, că cu cât un econom stă mai bine, cu atât îngrășă și porci mai mari și mai mulți și din contră, cu cât acela stă mai rău, cu atât îngrășă și porci mai mici, îi îngrășă mai rău, de »ii ucide numai cu pielea«, după-cum se zice, sau nu îngrășă de loc.

Ioan Georgescu.

Bance — cambii.

Înainte de asta cu un pătrar de veac erau în țeara noastră bani mai puțini decât azi, și totuși erau deajuns; azi sînt bani cu mult mai mulți și nu sînt de ajuns. De unde o fi mai venind și una cu asta?

Atunci, erau mulți economi de ai nostri, că mai numai când aveau de plătit dările simțeau lipsa banilor; azi! Când se știe fără ban, e bolnav.

Și oare de unde vine această repede schimbare? Schimbatu-s-au timpurile? Schimbatu-s-au gusturile și moravurile oamenilor? Ce se fie? Că ceva este, de bună-seamă este ceva, dar' oare ce este?

După a mea părere timpurile sînt tot acelea, dar' gusturile și moravurile oamenilor s'au schimbat. Și eată cum:

Mai de mult, când creștinul avea lipsă de câțiva florini, se-și plătească darea bună-oară, și simțea că vecinul seu 'i-o fi avînd, mergea la el și numai decît îi capătă, pe 2—3 săptămîni, fără usură, fără scrisoare, ba și fără martor. Creditorul avea încredere în debitor, îi era milă de el, îl folosia, îl ajuta. Și nu se înșela. La timpul hotărit, ori mult peste câteva zile dela termin, era cu banii în mână.

Dar' s'au întîmplat casuri de creditorul a trebuit să umble cu pălăria-n mână după banii lui — atunci s'au schimbat trebile de-odată; ori că nu mai da bani la nime, ori de-i da, îi da numai în față de martori, după aceea numai pe lângă »o leacă de scrisoare«. Dar' au năvălit Jidani între creștini. Ei au început a da bani pe camătă, pe lângă scrisoare cu chizeși, cu giranți, și luau camete de puse lumea-n uimire, încât legiuitorii au fost siliți a limita cametele, ear' pătura mai cultă și mai cu dare de mână a prins a funda bănci, ca să scape pe popor din ghiarele usurarilor. Se spera la un bine. Și bine era să fie. Că pe când cămătarii fără suflet trăgeau de pe popor 15—20—30—50, ba chiar și 100%, pe atunci băncile da banul mai ieftin, numai cu 8—12%. Și capitalele bo-

gaților nu mai stau ascunse în lăzi, ci circulează în lume, ca lumea să se folosească de ele, ear' capitalistului să nu-i scadă, ci să-i crească capitalul cât de cât.

Foarte bun plan, foarte bună idee, foarte umanitară afacere.

Dar' ca toate în lume, așa și această afacere are părțile ei slabe, ba chiar rele le putem numi.

Câtă vreme banul era *scump*, câtă vreme banul se căpeta numai pe lângă mari camete, atunci numai de mare necaz cuteza cineva să-l împrumute și vedea ca să se plătească cât de îngrabă.

Prin circularea în popor a banilor ieftini dela bănci, poporul și-a pierdut cumpăna, a prins a avea mai multe lipse închipuie decît firești și a alerga la bancă după bani ieftini, ca să-și îplinească acele lipse.

Bani la bănci sînt, țeranul își capătă doi caventi harnici — pentru cari girează și el în timp de lipsă — și hai după bani.

Așa se înglodară și se îngloadă tot mai adînd în datorii. Dar' vine timpul de plătit cametele cele ieftine, 4—5 fl. la $\frac{1}{2}$ an după 100 fl. Și chiar atunci nu-i are. Și n'are nici ce vinde în pripă. Deci aleargă cu limba scoasă din casă-n casă, pe la cei-ce crede că au bani, doară 'l-a folosi careva. Toți se plătesc cu »n'am«. În fine ear' merge la Jidanul, care nu poate lipsi din nici un sat:

— Jupâne, fă ce-i face și-mi dă 5 fl. că de nu, mîne-mi pune banca-n cărcă 4 fl. 50 cr. și de cei 5 fl. tot nu sînt plătit.

— Te folosesc, nu zic ba, dar' se-mi aduci cambiu cu doi giranți vrednici și se ne înțelegem: câte săptămîni ții banii, atâtea pițule-mi dai camătă.

— Fie, numai mă împrumută.

Și țirgu-i gata. El ia 5 fl. și-și plătește cameta la bancă, mai ia o litră de vinars și o bea cu giranții, și-i pace-n țeară. Și ear' trece vreme. Și ear' vine timpul de reînnoit cambiul la bancă, și nici acum n'are bani. Ce să facă? Se duce ear' la Jidan și face cambiu de 5+2 fl. 50 cr.+5 fl. și ear' trece vreme. Astfel merg lucrurile cât în 2 ani de zile e nevoit a mai împrumuta o sută fl. ca să se plătească de Jidan. Dar' banca nu-i mai poate da pe cambiu cu caventi, ci numai pe întabulare. Caventii încă sînt mai bucu-roși că se ved descurcați, ear' el resuflă una din greu și-și întabulează moșia la bancă.

(Va urma).

HIGIENĂ

Grijiți bine copiii!

(Urmare).

Ca să fim mai bine înțeleși de zicem că numai *mama* este chemată în întăia linie a 'și lăpta pe noul seu născut, vom arăta următoarea socoată, eșită din urmărirea prin doctori, a traiului copiilor mici.

Din 100 de copii alăptați de *mama lor* și crescuți cu îngrijirile înșirate și de noi până aci, numai 9 inși mor în cel dintăiu an al vieții.

Din 100 de copii alăptați cu *doice*, mor în cel dintăiu an 28! Deja de trei-ori mai mulți ca din cei lăptați de mamă.

Ear' din 100 de copii hrăniți cu lapte de vite, pe cale măiestrită, mor în cel dintăiu an 66, deci peste jumătate! Și de 7-ori atăția cât cei lăptați de mamă!

Trebuie cuiva mai pipăită dovadă, că rău face mama care nu-și laptează ea însăși copilul seu?

Femeia nu și-a împlinit chemarea ei numai cu aceea că a zămislit și 'l-a născut pe copil, 'l-a dat pe lume. Nu! Chemarea cea frumoasă și grea a unei mame se poate zice că chiar de aci încolo începe! De aci încolo începe grija unei mame bune, pentru a-și pregăti apoi pe mai tîrziu marea bucurie de-a vedea că a dat lumii un fiu ori fiică, ce e fala părinților, bucuria neamurilor și folosul națiunii! Ear' pentru a ajunge să se poată mândri cu asta, trebuie să înceapă munca și îngrijirea din chiar cele dintăiu zile, dela alăptare și celelalte.

Numai o mamă care nu e sănătoasă nu e iertat să-și lăpteze copilul. O mamă care a căzut în boală uscată (oftica, hectica), care are scrofule, lingoare, sifilitis (boale de sînge, frență) — aceea se nu-și lăpteze copilul, că mai rău îi face, decît că 'l-ar lăsa în norocul sorței de-a se hrăni cu doică ori cu lapte de vită. De-l va lăpta, boala ei va trece prin lapte și în trupul copilului și va fi un vai de lume, ori va pieri înainte de vreme.

Atunci cercăm să ne ajutăm întăiu cu *doica*. Dar' ca doică nu luăm decît femeie deplin sănătoasă, ceea-ce dovedim prin visita doctorului (medicului).

Că îi merge bine ori rău copilului după laptele supt dela doică, putem vedea din fața copilului însuși. De o fi frumușel, grăsuț, roșiuț, îi priiește, e bine; de o fi palid, amărît, ofilit, se trimitem doica la primblare, că numai ne potoape copilul!

Copilul doicei nu-i iertat să fie mai mare ca cu patru săptămîni decît al mamei ce ia doica. De o fi doica mai de mult născută, de luni de zile, laptele ei tulbură rîzucă copilului mic ce va alăpta. Întors însă poate să fie: de-o fi copilul mai măricel și doica mai de curînd născută. O femeie care a avut mai multe nașteri, e mai potrivită de doică, decît una care are întăia-oară.

SFATURI.

Păstrarea mirosului de cafea.

Cafeaua prăjită, precum se știe, după un timp oare-care mai îndelungat își perde din mirosul (aroma) ei. Pentru delăturarea acestui rău, trebuie adăugat la un chilogram de cafea, îndată după prăjire, câte două linguri de zăhar pisat. Acesta încunjurînd îndată cafeaua, absoarbe în sine mirosul ei. În modul acesta vom avea totdeauna o cafea tare și escelentă.

În contra petelor de pe obraz.

Se întîmplă de multe-ori, că fie din necurătenie fie din cauza sîngelui, prea iute, se ivesc pete pe obraz cari detrag mult din frumseța feței mai cu seamă la femei. Pentru depărtarea acestora se poate întrebuița cu succes următoarea medicină: borax raff. 10 gr., glicerin pur. 20 gr., tinct. benzoe 15 gr., apă de flori 150 gr.

După-ce această amestecătură a stat câteva zile, se străcoară și apoi se păstrează bine închisă. Cu această apă mirositoare se ung apoi petele de pe obraz de câte două-ori pe zi fără a le șterge. În câteva zile se vor perde cu totul petele și obrazul va căpeta astfel o peliță de tot fină.

Stiri economice.

Vin berechet. Din Dicio-St.-Martin primim știrea, că în ținutul Târnavei-mici, pe unde viile au fost cruțate încă de filoxeră, au fost în anul acesta atâtia struguri, cât în unele comune sunt sute de hectolitri de vin foarte bun, și s'ar vinde, dar' din lipsa de cumpărători, are un preț foarte mic.

Și în Sibiu s'au vîzut multe buți de vin aduse spre vînzare, dar' numai cu prețuri mici s'a putut da, cu 85 până la 1 fl. 20 cr. feria ardelenescă de 8 cupe=10 litre.

În Cluj au fost prinși zilele trecute doi indivizi ce voiau a pune în circulație monete de argint false.

Găini „Plaimout Rocks“. Patru părechi de găini (cocoș și găină) »Plaimout Rocks« a dăruit comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului« din prilejul distribuirii premiilor expoziției de poame. Dăruții au fost: Nicolae Marcu, econom, Galeș; George Iacob, învățător, Gușteriță; Ioan Popescu, proprietar, Sibiel și Irimie Roman, învățător, Tălmăcel, cari s'au obligat a pune la dispoziția comitetului câte o familie din prăsila galițelor, cari se vor dăruți altor membri.

Boale de vite s'au constatat oficios și adecă: în 11 Octomvrie în Lunșoara (comit. Hunedoarei); în 17 Octomvrie în Maroș-Decea (com. Turda-Arieș); în 15 Octomvrie în Turnea (Törnea) (comit. Alba-de-jos), aci s'au aflat ca pătimind de inflamațiunea splinei câte o vită cornută; — în 18 Oct. s'a constatat mucureală la câte un cal din Porumbnic și Crișul-săsesc în comit. Târnavemari; în 16 Oct. s'a constatat în Brașov mucureala la un cal; tot în 16 Oct. și în zilele următoare s'a constatat influența la cai de ai husarilor noștri din Brașov și Sibiu.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentului 1127. Așa aveți să faceți cum v'ați tocmit. Dacă a fost vorba la tocmeală, că de nu scoate omul lemnele până la termin, ele rămân în proprietatea d-voastră, puteți să le țineți. Dacă n'a fost vorba așa, nu puteți. În tot cazul să vă înțelegeți cu cumpărătorul, și să nu faceți vre-un pas greșit, care vă poate bagă în proces costisitor. Dacă ați făcut contract în scris, căutați cum sună contractul și de el vă țineți.

Abonentului 2333 în Baru-mare. Dacă d-voastră plătiți 73 cr. pentru 50 de jugere, ear' ceialaltă plătesc 4 fl. pentru 170 de jugere, nu d-voastră sunteți cei-ce plătesc prea mult, ci ceialaltă; pentru-că după cheia întrebuintată la d-voastră, ar pica pe ei numai 2 fl. 33 cr. nu 4 fl. Și totuși d-voastră sunteți cei nemulțumiți și lăsați să vă deie în judecată și să vă facă cheltueli și rușine. Nu-i bine așa.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Creșterea pruncilor.

Mare este misiunea învățătorului, o mai mare misiune însă are familia în privința creșterii pruncilor. Aceasta lămurit se vede de acolo, că fie învățătorul cât de dester în ale pedagogiei și praxeii, dacă nu 'i-se dau prunci bine crescuți, nu e în stare de a progresa în măsură convenită. Învățătorul poate-că în decursul frecuențaiunii școlare îl disciplinează, îl luminează prin exemple și sfaturi, dar' toate sînt fără de nici un folos, dacă în timpul cel mai mult, care-l petrece în familie, nu 'i-se dă o creștere convenită. Apoi nici chiar învățătura, celui fără creștere nu-i aduce mare folos. Să privim numai o comună, unde căutând familiile ne vom convinge, că acolo unde din întâmplare a fost o creștere bună — este ordine, îndestulare și prosperare întru toate. O zic, că din întâmplare, de oare-ce dintre economii noștri puțini sînt cari au cetit vre-o carte despre creștere ori au auzit povestindu-i-se ori predicându-i-se în biserică. Vedem că în multe cauze se fac anume legi și îndrumări în privința creșterii altor ființe, în privința creșterii cailor, oilor, vitelor cornute etc.; numai în privința creșterii omului puține se fac; nici nu e de lipsă, poate, pentru-că omul ca o ființă nobilă plătește scump necreșterea în viață, dar' se nu uităm că pentru această necreștere nu el, ci familia în care s'a dezvoltat e vinovată.

Cugetând mult asupra acestei împrejurări, voesc a atrage atențiunea bunilor cetitori ai »Foi Poporului« — știind că mulți sînt capi de familie, — asupra creșterii bune care este familia deobligată a o da pruncilor, dar' mai cu seamă rog pe cetitori să adune pe lângă sine când cetesc și mame, căci foarte multă răspundere cade asupra mamei, care împreună este cu pruncii și nedespărțită dela leagăn până la vîrsta mai înaintată.

Când încep a enara unele principii ale creșterii numai în parte le fac, căci luând în ordine pedagogică-higienică acele principii, 'mi-ar trebui o întreagă carte să scriu; mă mărginesc de astă-dată din experiență proprie a schița unele mai momentuoase, care vor contribui, deși nu în măsură deplină, dar' ca un îndreptar acelora, cărora le zace la inimă fericirea precum a lor, așa și a familiilor ce se vor forma din ei.

Să privim la mulți părinți și mai cu seamă la părinți cu stare materială bună și la de aceia care din vre-o cauză au numai un băiat și vom vedea, că acolo se calcă în picioare cele mai sfinte datorințe ale creșterii, — acolo vedem cum pruncului 'i-se dă voe liberă, 'i-se împlinesc toate poftele și la un cas de dăcoșie, 'i-se aduc în loc de o pășire energică a părinților, făgădueli, »că mama 'ți dă asta și asta și tata-ți cumpără asta și asta«. Pe această cale pruncul, din ce crește, devine mai pretensiv, mai liber în neascultarea sa față de părinți, apoi mai târziu ved și părintii că nu au făcut bine, atunci însă e prea târziu. Au doară nu vă vin, onorați părinți și stimate mame, înainte destule exemple, cum a bună-oară se vede că badea Todor fie iertat, om cu stare bună, conducător a comunei întregi, a fost aruncat sub genunchii unui astfel de prunc? Priviți numai, că nu este comună unde să nu vedeți atare casuri și totuși mulți sînt încă care față de toate aceste se fac surzi și orbi și cad și ei în pe-

cazul acela. Mulți dintre părinți bat în palme de bucurie că pruncii lor știu injura pe mamă, pe tată ba chiar și pe Dumnezeu. Ce să zic acestora?...

Vai de acea familie, unde nu se cresc pruncii în frica de Dumnezeu. Și oare poate să fie frică de Dumnezeu acolo, unde dela începătorul a vorbi până la cel mai bătrân nu știu alta decît a injura? O zic aceasta familiilor, că dela mic până la mare, din cauză că numai acolo se vor bucura că pruncul știe injura, unde injurătura e lucru de toate zilele; din contră, în familia unde nu se injură, acolo se vor spăimînta de cea mai mică injură a nevinovatului, și sub mare pedeapsă îl vor opri de a mai scoate astfel de vorbe din gura sa. Să nu ne mirăm că în religiune tot mai tare degenerăm! Când eram eu prunc la părinții mei, eu nu știu să ne fi pus odată la masă ori să ne fi culcat până nu am făcut rugăciunile; astăzi însă am întrebat pe un școlar că de câte-ori se roagă părintii lui cu el pe zi și 'mi-a spus că nici-odată.

Pentru Dumnezeu, oare mai poate fi un creștin așa de nemulțumitor față de binefăcătorul cel mai mare al său? oare mai poate astfel de om zice în necazul său Doamne, Doamne. Acestea lipsind din o casă, acolo lipsește și creșterea morală.

În fine tot astfel de părinți să pun și mai amenință și cu bietul »dascăl« zicînd: »Lasă că te dau eu pe mâinile dascălului acela-ți va rupe urechile«. Eată dar' că în fine din individul care se apropie din dragoste de prunci preface un tiran care n'are alta, decît să fie de spaimă aștorfel de creaturi. Ce cugetați, dlor colegi, când vă vine în școală un atare prunc înspăimîntat și plin de frică, multă trudă vă face până să-l convingeți că nu sunteți tirani. Ci părinți iubiți ai lui? Dar' ce folos, că acasă e tot cel vechiu, tot cel-ce injură și face rele, ear' în școală — de se reține a le face, se reține de frica dascălului, ear' nu din firea lui cea bună îmblînzită de părinți prin sfaturi și pilde. De învățat poate învăța un atare copil, dar' nici un folos nu va avea, că-i lipsește creșterea din frageda etate. Părintii apoi să plîng în contra dascălului, că el nu e bun; ei ved gozul în ochiul dascălului, dar' bărna din ochiul lor nu o ved.

Ignatîu Bugariu,
învățător.

Conferența învățătoarească din Cluj.

În conformitate cu dispozițiile generale ale consistorului din Sibiu pentru conferențele învățătoarești generale ale arhidiecesei gr.-or., la 26 și 27 Oct. n. s'a ținut și la Cluj conferența învățătorilor români gr.-or. din tractul Cluj și din tractul Turdei.

Comisarul consistorial, incredințat cu conducerea desbaterilor, a fost dl Gr. Pletosu, profesor la Năsăud și protopop onorar.

Ședințele învățătorilor au decurs în ordine și liniște și au dat rezultate multumitoare. Păcat, că publicul român din Cluj n'a fost reprezentat de nimeni, în afară de vre-o doi universitari.

(Serviciul divin). Conferența s'a inaugurat prin celebrarea serviciului divin și invocarea duhului sfânt de

renumit dintre căpitanii Cazacilor, și îi zise: »Voesc, căpitane, să-ți arăt azi deosebita mea încredere. Eată dinspre Akkerman vine o oștire turcească întru apărarea cetății de lângă orașul acesta Bender și cu o cale vrea să ne alunge de aici. Ia pe Cazacii voștri (peste o miie) și trei mii din călărimea moldovenească, așteaptă la acele movile (pe cari le-a arătat lui cu mâna) pe vrășmași și îi zdrobește, și îi alungă, și va fi mărirea zilei toată mărirea ta singur astăzi!»

Cazacul se simți măgulit în tot sufletul seu. Porni foarte încurajat la chemarea ce i-s'a dat.

Locul de luptă era foarte priincios Românilor. Cazacul cu ai sei se așeză între Turcii din cetățuie și cei-ce veniau, dar' așa departe, că cei din cetate nu le puteau face nimic decât eșind în câmp. Asta n'o puteau, căci Ioan-Vodă cu ai sei le stătea în coaste, și cum eșiau, Vodă îi ataca din coaste și dos și le cuprindea și cetatea.

Cazacul înainte și-a așezat trupele cum e mai bine spre a înșela pe dușman. El a pus în fața lor numai 1200 de Cazaci sulițași, pușcași și arcași, ear' după o movilă la spatele lor stăteau pitite trei mii de călăreți moldoveni. Turcii văzând inimici puțini îi atacă din față, ear' cu două aripi se puseră să-i încunjoare. În lucrarea de încunjurare, aripile dușmane se prea apropiară de dealul (movila) ce coperea călăreții, și acestia în clipa potrivită săriră ca leii asupra păgânilor și îi zăpăciră și îi încurcară și îi bătură și îi risipiră minune mare!

Fu a doua minune dela Jilște! Bătaia ținu abia un cias și într'un cias cei mai mulți din păgâni rēmaseră așternuți pe câmp, vre-o câteva sute căzură prinși și o parte scăpară cu fuga abia!

Moldovenii perdură abia vre-o 100 de oameni.

Ioan-Vodă, care urcase pe o colină vecină, privi cu inima plină de bucurie victoria și aplauda pe bravii sei. Ear' Turcii din cetățuie trebuiră să stee ca în cușcă, să vadă pierirea fraților fără a le puted a ajutor, deși din înălțimea lor, văzură și ei foarte bine întreagă desfășurarea furtunei căzăcești-moldovenești!

Răvașul școlai.

„**Foia Școlastică**“, organ al Reuniunii învățătorilor gr-or. din arhidieceasa gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, apare în Blaj la 1 și 15 a fiecărei luni. Nrul 18 dela 1 Noemvrie a. c. are următorul cuprins: Formarea caracterului. — Planul școlai de repetițiune economică. — Audiatur et altera pars (continuare). — Invitare la adunarea Reuniunii »Mariana« — Convocări. — Multumită publică. — Dare de seamă. — Bibliografii. — Diverse.

„**Foia Pedagogică**“. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul: 1 an 3 fl., 1/2 an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III. nr. 18 dela 15 Septemvrie v. are următorul cuprins: Chestiunea pedepselor în școala poporală, de Iosif Velcean. — Modele de lecțiuni: Măța: Lecțiune zoologică de Dr. D. P. Barcianu. — Datorințele ca învățător educător, în și afară de școală, de I. Paicu. — Din literatura școlară. — Informațiuni. — Felurimi.

Concurse școlare. Cu termin de 30 zile sânt escrise concursuri pentru ocuparea posturilor învățătoarești la școlai greco-orientale din *Surdcul-mic*, ppresb. Făgetului (diecesa Caransebeș), *Fenlac* ppresb. Timișoarei (diecesa Arad), și cu termin de 15 zile pentru ocuparea postului de învățător la școala gr-catolică din *Tend* ppopiatul Almaș (în arhidieceasă).

Convocare. Convocăm prin aceasta adunarea generală a învățătorilor gr-or. români din Ungaria, pe Joi, în 28 Octomvrie v., în școala gr-or. română din maierele Timișoarei, pe 9 ore a. m., în scopul modificării statutelor convictului învățătorilor români în sensul rezoluțiunii ministeriale de sub nr. 24.764 și special pentru a decide sediul convictului.

Invităm respectuos la această adunare pe toți bărbații noștri cu dor de progres, rugându-i să nu ne lipsească în aceste timpuri de binevoitorul lor sprigin.

Special cătră frații colegi îndreptăm sincerul nostru cuvânt, rugându-i să probeze prin fapte că poartă în pieptul lor durerea pentru soartea familiilor lor.

Comloșul-bănățean, 19/31 Octomvrie 1899.

Ioan Tuducescu. George Tomi. Simeon Faur. Virgil Amandia. Constantin Pava. Protasiu Givulescu. Mihai Vidu. Aurel Badescu. Paul Ivi. Constantin Clecan. Petru Subu. N. Popoviciu. Emeric Andreescu. Ioachim Muntean. George Serb. Petru Avramuțiu. Petru Baran. Ioan Popa. Aurel Mieloși. Emanuil Barbulescu. Iuliana și Emanuil Ardelean. Ioan Rațiu. Valeriu Magdu. Ioan Marcu. Ioan Caba. Ioan Doboșan. Ioan Biraescu. George Joandrea. Ioan Vidu. Petru Ferentiu. Stefan Alecsă. Nicolau Popoviciu. Romul Ganea. Ioan Gruescu. Iuliu Vuia.

CRONICĂ.

Vama țirgului. În țeara noastră vama țirgurilor o adună de regulă Jidanii, căci ei sânt arēndatori. Câte nedreptăți se fac cu adunarea vamei o știe mai tot omul, care duce ceva la țirg. Să fie omul numai cu băgare de seamă unde se adună vama, și s'a minuna numai într'o zi, câte neînțelegeri, înjurături și gălăgie va vedē. Ba ajung și pe la lege pentru de acestea, că bieții oameni dau ce știu că se cuvine, ear' Jidanii iau cum știu ei. Dintre miile de casuri aduce unul »Bistrizer Zeitung«. Zice că în săptămâna trecută trebuī să plătească o țerană 80 cr. pentru o sută și patru cununi de ceapă, după-ce mai ântăiu îi ceruse 1 fl. Ba muierea trebuī să alerge și pe la casa orașului. După tarifa trebuia să plătească 52 cr., adecă un crucer pentru două cununi. — Apoi bine-i că se dau vamele tot Jidanilor? Răspundă patrioții cei-ce-i spriginesc, că și de pe țeranii lor trag așa!

Despre diavolul de vinars. Beutorilor de vinars se le fie de învăț pătania următoare: Trei calfe de măsar, între cari și un Ioan Jichijan din Dej, ce lucrau la un măsar din Bistrița se întorceau Joia trecută din Bărgău, unde își gătase o lucrare. Veniau într'o trăsură și luară cu ei și câteva sticle de vinars de prune, din care se omeniră pe cale. Dar' urmările nu întârziară, că ajunși în Bistrița, Jichijan dormia atât de țapăn în urma vinarsului beut, de nu-l putē deștepta nici chiar medicul ce fu chemat nmai decăt. A doua zi i-s'a desfăcut cadavru sub conducerea Drului Gross; limba-i era lipsită de sânge (arsă), inima însă și creerii erau scâldați în sânge. Îl omorise alcoolul! Apoi se mai bea cineva vinars? Păziti-vē de el, creștini, mai tare ca de foc!

Incendiu. Comuna Bogara, din comitatul Cojocnei, zilele trecute a fost devastată de un mare incendiu, provocat din negrija băieților, cari jucându-se cu chibrite au aprins o claie de fēn. Au ars 34 case și peste 100 clădiri economice.

Parastas pentru doamna Bădilă. Sâmbătă, 4 Nov. s'a celebrat în biserica parochială din Sibiu-cetate un parastas pentru regretata doamnă *Ioana Bădilă n. Moldovan*. Comitetul »Asociațiunei« a hotărît a participa corporativ la acest parastas în semn de recunoștință pentru importanta fundațiune a generoasei răposate.

Stipendiștii lui Gozsdu. Patrioțicele din capitală ne spun, că în contra studenților universitari români din Budapesta s'a pus la cale o »severă cercetare«. Motivul e următorul: La ziua morților studenții au făcut peregrinaj la mormēntul lui *Gozsdu* și au depus o coroană pe groapa marelui mecenat român. Cu ocaziunea aceasta doi studenți au rostit vorbiri »prea pronunțate politice« și de cuprins »anti-patriotic«, în înțelesul patrioților. Probabil, că ear' a intrat în serviciul guvernului vre-un »Pintye« oare-care, meșter în scornituri senzaționale.

Post de veterinar. Pentru comunele Cristian și Vulcan în cercul superior al comitatului Brașov este vacant postul de medic veterinar. Terminul de concurs 15 Decemvrie. Dela concurenți se recere cunoașterea limbei maghiare, germane și române.

Pentru masa studenților dela școlai române din Brașov au contribuit: d-na *Maria Costescu* din Iași 20 lei, învățătorii din districtul Făgăraș, adunați în conferență 5 fl., *Nicolae* și *Maria Muntean* din Hunedoara, din prilejul nunței lor de argint 10 fl., institutul de credit și economii »*Bocșana*« 20 fl., inst. de credit și economii »*Bistrițana*« 5 fl., ear' institutul »*Cordiana*« s'a obligat să deo o cuotisație anuală de cel puțin 10 fl.

Posturi de medici cercuali. Dela pretura din *Ighiu* (Magyar-Igen) este escris concurs pentru ocuparea duor posturi de medici cercuali. Unul în cercul *Oiejdei* cu sediul în *Oiejdea* (constă din comunele notariatelor Șard, Bucerdea-vinoasă, Cricău, Benic și *Oiejdea* și din comuna-mare *Ighiu* — 19 comune cu 15.980 locuitori); termin de concurs 15 Decemvrie, alegerea 16 Decemvrie; ear' al doilea în cercul *Zlatnei* cu sediul în *Zlatna* (constă din comunele notariatelor *Metes*, *Feneș* și *Zlatna*, — 11 comune cu 10.820 locuitori); termin de concurs 15 Decemvrie; alegerea în 18 Decemvrie. Dotațiunea 500 fl. salar, 150 paușal de călătorie și taxele.

Fapte creștinești. *Dumitru D. Furnică* și soția sa *Maria n. Bacic*, din Brașov-Scheiu, au dăruit bisericei din Brașov-vechiu o păreche de cununi de argint în valoare de 86 fl.

Semn de toamnă lungă. Ni-se scrie, că în grădina școlară din Căpâlna-inferioară un mēr a înflorit a doua-oară, ear' altul, care înflorise a doua-oară prin August, a produs trei mere deplin dezvoltate. Din mērul înflorit acum dl învățător *D. L. Todoran* ni-a trimis și nouē o floare. După-cum spun bătrânii, acestea ar fi semne de toamnă lungă, ceea-ce se pare a și fi adevērat, căci pe *Tērnava*-mică timpul e frumos și uscăcios, ceea-ce însă sēmēnaturilor nu le prea priește.

Din brutalitățile gendarmilor. Din *S-Nicoara* se scrie »*Gaz. Trans.*«, că gendarmii din *Teuțiș* în 26 Oct. mergēnd la *S-Nicoara* au chemat din stradă la casa judeului pe locuitorul din *Centea* *Ioan Beudean* și l-au maltratāt în modul cel mai barbar, lovindu-l peste cap cu lanțul și pālmuindu-l, fără a-l întreba, că cine-i și de unde este.

„Foia Pedagogică“ din Sibiu, publică o lungă recenziune despre *Almanachul învățătorului român*. Ea scrie între altele:

»*Almanachul învățătorului*, asupra întocmirii și menirii căruia ne-am dat părerea în anul trecut, a apărut acum în al doilea an, cu *imbunătățiri în întocmire și în cuprins*. Almanachul intenționează, după-cum spune autorul în prefață, a oferi învățătorilor »un loc de întâlnire comună, unde fără de nici o deosebire se-și poată da mâna, spre a se ajuta, și se-și poată spune câte o vorbă colegială, frățească spre a se mângâia și îmbărbăta în susținerea luptei grele, ce o duc pentru luminarea poporului român«.

După-ce îi arată pe larg cuprinsul, autorul recenziunii încheie astfel:

»Almanachul e împodobit cu două stampe bine reușite, reprezentând pe profesorul Dr. D. P. Barcianu și pe învățătorul I. Pop Reteganul. *Hărțile e fină, tiparul frumos și curat, ajustarea esterieară plăcută*«.

Faptă nobilă. Georgiu Saba și soția sa Marișca, din comuna Finteușel, au dăruit bisericii din Posta (Chior) un rînd întreg de vestimente bisericesti.

Parohie gr-or. română în Panciova. Duminecă, 5 Noemvrie n., s'a efectuit în Panciova despărțirea ierarhică a Românilor de către Sârbi. Actul s'a săvârșit în casa diecesană în prezența emisșilor delegaționali și cei ai Consistorului din Caransebeș și a reprezentantului autorității politice din Panciova. Toate conclusele s'au luat unanim și cu însufletire, — scrie corespondentul. Mai restează încă aprobarea Consistorului, după care noua parohie își va începe activitatea.

Petrecere în Borgo-Prund. Din prilejul sfeștaniei și deschiderii festive a hotelului comunal, reprezentanța comunei Borgo-Prund va aranja Duminecă (19 Noemvrie) petrecere cu joc, al cărei venit este destinat pentru casina ce e a se înființa în Borgo-Prund. Prețul de intrare 80 cr. persoana și 50 cr. pentru persoană în familie. Cei cari doresc a participa și la prânzul comun, care se va da după săvârșirea sfeștaniei, se binevoiască a se înștiința la comitetul aranjator, compus din dd. Teodor Vrașmaș, Teofil Vlad, Dr. Nicolae Hăngănuș și Victor Varna. Taxa pentru participare e 3 coroane.

Fapte creștinești. Pentru biserica gr-or. din Totoiu (prot. Alba-Iulia) au făcut daruri: Ioan Bogdan icoane în preț de 24 fl., Chifor Bogdan I. Marian o icoană în preț de 12 fl., George Pleșa din Limba 12 fl., Ioan Moldovan un potir de argint de China în preț de 15 fl. și 100 *ferdele de cucuruz* în boabe, care se se fructifice în 10 ani și apoi pe prețul lui se se zugrăvească frontariul bisericii.

Bancnote nouă. E vorba că s'ar face bani de hărție noi, calculați în coroane. Cele mai mari bancnote vor fi de cincizeci de coroane. Dar acele s'ar face mai târziu. Mai curînd e vorba că s'ar face bancnote de 20 de coroane și altele de zece coroane. Ceste de zece coroane e vorba că s'ar face îndată după Anul-Nou. Dar ian ghiciți cum o se fie bancnotele cele nouă? Vor fi foarte frumoase, tipărite cu aur, pe deoparte nemțește și pe una ungurește. Pe partea unde va fi tipăritura nemțească, cică va fi și în alte limbi ale monarhiei. O se fie frumoase, nu-î vorba, ferice de cel-ce va avè multe.

Avis și apel.

Înaltul minister al instrucțiunii publice și al cultelor din București a abonat pentru înzestrarea bibliotecilor populare înființate pe lângă școalele rurale 200 exemplare din scrierea mea »*Novela și Schițe*«, fascicolul I. Aceasta e o dovadă că scrierile mele sînt potrivite spre acel scop. Aducîndu-o aceasta la cunoștința onor. public, îmi iau voe a-î atrage atențiunea, că din fascicolul I. al *novelilor* mele mai am câteva sute exemplare, cari se află aci la mine și se pot căpeta pentru prețul de 40 cr. exemplarul. Totodată fac cunoscut că am pus sub tipar broșura a II., care va fi de 5 coale tipărite și se va da cu prețul de 55 cr. (1 franc 50 bani). Deci, dacă crede onoratul public că ar merita să se tipărească întreagă scrierea mea »*Novela și Schițe*«, este rugat să o aboneze.

Ioan Pop Reteganul,
Sibiu, Quergasse nr. 15.

Din Sătmar.

Pentru învățători. — Inițierea unui fond de pensuni. — Dare de seamă.

Sasari, 30 Oct. n.

De multe-ori auzim plîngerii din partea învățătorilor noștri, că sînt desconsiderați, ignorați din partea inteligenței și a preoției, și aci le place multora a afla motivul, pentru-ce unii învățători de ai noștri părăsesc cu necredință scutul mamei biserici și trec în tabăra contrarilor.

Am dorit să demustru contrarul și pentru aceea, — fiindu-mi concretizată conducerea despărțimentului Ardușat-Someș a Reuniunii învățătoresci, pe ciclul de 3 ani, — mi-am propus a înființa cu ajutorul oamenilor cu tragere de inimă față de învățămîntul nostru poporal, un fond de premiare pentru învățătorii mai activi ai despărțimentului nostru.

Și mulțumită spriginului întimpinat, dorința mea e pe cale de a se realiza. Împărțind câteva colecte, acelea mai toate au fost primite cu bunăvoință, — afară de 2, cari nici până azi nu 'mi-s'au retrimis, deși s'au spedit la frunțași de ai noștri, cari țin cu scumpătate la romanitatea lor.

Vin deci cu toată bucuria sufletului meu a da seamă despre rezultatul colectelor.

I. Pe colecta d-soarei Veturia Nuț au conferit: Escel. Sa Mihail Pavel din Oradea-mare 1 fl.; II. Sa Dr. Augustin Lauran 1 fl.; III. Sa Moise Neșiu 1 fl.; Rudolf Cupariu 1 fl.; Petru Mihui 50 cr.; Dr. Demetriu Kis 1 fl.; Doamna Popescu 50 cr.; Petru Popescu 50 cr.; Petru Cupcea 50 cr. Ear' din Beiuș: Ioan Erdélyi 1 fl.; Traian Farkaș, profesor 1 fl.; Vasiliu Stefanica 50 cr.; Doctor 50 cr.; T. Bulc, vicerector 1 fl.; Alexandru Gera, exact. dom. prot. on. 1 fl.; Vasiliu Dumbrava 50 cr.; Victor Borlan 50 cr.; S. C. 50 cr. și Selăgian din Piscolt 50 cr. — Suma 15 fl.

II. Pe colecta doamnei Aloisia Ossian din Șimleul-Silvaniei au conferit: Rev. domn Alimpiu Barbulovicu 1 fl.; Andreiu Cosma 1 fl.; Alexandru Fedorea 1 fl.; Rhea Silvia L. 1 fl.; N. N. 1 fl.; Aloisia Ossian 50 cr.; N. N. 50 cr.; Vasiliu Pop, asesor în pens. 50 cr.; Veronica Vicaș 50 cr. — Suma 7 fl.

III. În alte două colecte au conferit: D-nii George Pop de Băsești 2 fl.; Gavriil Lazar 1 fl.; Dr. Vasile Lucaciu 50 cr.; Gavriil Trif 1 fl.; Gavriil Barbul 50 cr.; Alexandru Steț 50 cr.; Augustin Fasy 50 cr.; Romul Marchiș 50 cr.; Dr. Iuliu Dop 1 fl.; Dr. Tit Hengye 1 fl.; Avram Breban 50 cr.; Demetriu Ciontea 50 cr.; Mihaiu Ghiritti 50 cr.; Aurel Pelle 50 cr.; Ioan Serbac 50 cr.; A. P. 1 fl. Suma 12 fl.

Dr. Ludovic S. Méhes, Oravița 2 fl.; Dr. Teodor Mihali din Dej 2 fl.; »*Someșana*«, institut de credit, din Dej 2 fl. și Dénes Dezső, protopretor din Baia 2 fl. Suma 8 fl.

Au intrat deci de tot 42 fl.; câtră cari s'au mai adaus și alți 17 fl. 55 cr. și așa total 59 fl. 55 cr., care sumă s'a depus spre fructificare — ca »*fundațiune culturală*« la cassa bisericii din Sasari, a cărei direcțiune — senat bisericesc — cu considerare la scopul nobil al fundațiunii, a decis a da acestei sume 7% în-terese anuale.

Din aceste apare, că față de învățătorii noștri este frumoasă interesare și bunăvoință în publicul nostru.

Din încredințarea adunării despărțimentului nostru — ținută în Bozintamare, la 23 Octomvrie. Și pe această cale rog să primească generoșii contribuenți profunda noastră mulțumită pentru ofertele, cari au făcut posibilă începerea acestei întreprinderi, prin care cu fapta arătăm, că ne zace la inimă înflorirea statului învățătoresc.

Alesiu Pop,

paroch gr-cat., pres. reun. fil. învă.

„Reuniunea economică în Orăștie“.

Sâmbătă după amezai s'a constituit la Orăștie »*Reuniunea economică*«, a cărei convocare făcută prin inițiatorul ei, dl Dr. Ioan Mihui, o am publicat șinoi. Românii orăștieni sînt și ei cam împărechiați, căci s'au deslănțuit și între dînșii mai ales în timpul din urmă, patimi omenești, — dar' în »*Reuniunea economică*« au văzut toți o lucrare atât de importantă, atât de folositoare pentru popor (cu atât mai onorific pentru inițiatori!), cât au grăbit și unii și alții la adunarea ei constituantă. Și de aceea comitetul ales a și eșit compus din elemente luate și din o parte și din alta, primindu-se întocmai lista propusă de o comisie de candidare, mixtă și ea. S'au produs și oare-cari animosități, dar' se nădăduim că acelea nu vor împedeca lucrarea însași spre țintele frumoase, pe cari inițiatorii Reuniunii le-au avut și le au în vedere.

Eată lista celor aleși spre a conduce Reuniunea:

Președinte: Dr. Ioan Mihui; vice-pres.: V. Domșa și A. P. Barcian; secretar: Ioan Moța; cassar: P. Belei; econom: C. Baicu.

În comitet: Ioan Mihai, Nicolau Vlad, Danil David, Dr. A. Muntean, Ioan Lăzăroiu, Dr. S. Moldovan, Dumitru Robț și A. Boca, din Orăștie; apoi N. Andrei (Căstău), I. Fleșeriu (Romos), os. Indrieș (Băcăinț) și N. Mihăilă (Vinerea).

Comunele din jur au fost binișor reprezentate la adunare.

În curînd comitetul va lansa un apel cătră public pentru înscriere de membri, și își va arăta în linii mari programul de muncă.

POSTA REDACȚIEI

»*Zi Română*« odat!« va urma îndată, mă cântă-ne și altă-dată. — »*Școala română*« o ținem la îndemână, se mai treac'o săptămână, apoi o prindem în mână.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltoș
Proprietar: Pentru »*Tipografia*« societate pe actuni: Iosif Marschall.

Doi învățacei

primesc în lucrătoria mea de **cismărie** și **ghetărie** în Sibiu la

[57] 1-4

Teodor Moldovan,
strada Gușteriței nr. 85.

De vânzare.

O casă nouă cu 5 chilii, cu lină, podrum (pivniță), grajd, două cocini și o colnă. Casa se află în fruntea comunei, pe unde călătoresc frații noștri din Munții-Apuseni: Vidra-de-sus și de-jos, Albac, Neagra și Câmpeni — Abrud etc., — în nemijlocită apropiere de biserică și de școală, în depărtare de 1/2 oră dela calea ferată, cu drept de ospetărie, vinderea beuturilor spirtuoase, trafic și drept de boltă. Aduce venit anual, din care poate trăi cinstit o familie întreagă. Se vinde din mână liberă cu 2800 fl., cari se pot solvi și în rate. Casa e liberă ori-și-când.

A se adresa la

D. Blasiu Codrean,
Invăț. pens. în Halmágel (Kishalmágy)
u. p. Nagyhalmágy com. Arad.

[54] 1 1

„Tipografia“, soc. pe acțiuni Sibiu.

Se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

Cu preț redus!

Se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de

Nicolae Branzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu“ în Pitești.

Prețul redus dela 1 fl. la 50 cr.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Teoria Dramei

de

Dr. Iosif Blaga,

profesor.

Prețul 1 fl. 80 cr. inclusive 15 cr. porto.

Prăvălie (boltă) de vânzare

sau de esarëndat

se află în comuna **Bobota (Nagy-Derzsida)** (com. Sălăgiului).

Prăvălia e în mijlocul comunei, lângă biserică și față în față cu școala confesională, în

— casa proprie a subscrisului. —

Constă din 2 odăi și o culină; curte, grajd, grădină foarte bine cultivată, și loc de zidit la stradă, dacă fiitorul chiriaș ar voi să-și zidească boltă nouă. Are și licență de trafic și sare.

Cei cari doresc s'o cumpere, ori închirieze, să binevoiască a se adresa la

Petru Muste,

în Nagy-Derzsida (Szilágy megye).

[56] 1-4

Bine apreciată
de întreagă
presa noastră.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din
tainele
vieții.

29 de novele și schițe.

Prețul 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela
„Tipografia“,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut!

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de târgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Renniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășesc economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Cine dorește să cumpere

O moară

de zid, coperită cu șindilă, în stare bună, cu 3 petri, singură în sat, aflătoare în comuna Benic (Benedek), comit. Albei-inferioare, — cu drept de pădure după ea, se se adreseze la subscrisul, după-ce o va fi văzut. Prețul după tocmeală și plătit în rate, în timp de 5 ani decursivi. [55] 1—1

George Cetean,
în Ighiu (Magyar-Igen).

Casă de vânzare

sau
de esarëndat

În *tîrgul porcilor, din Sibiu,* (Reisbachgasse), se află de vânzare sau de esarëndat o casă cu 3 odăi și 2 cuine, pivniță 2 grajduri, șop, cotete și fântână — toate în stare bună — și un teritor aparținător (curte și grădină) de 2420 stângini □. Un loc foarte potrivit în multe privințe pentru începerpa unei economii, cu porci, vite etc., chiar și peatru cărcimă sau alt negț.

Cei-ce reflectează la această curte se ceară informațiuni mai deaproape dela proprietarul casei nr. 8 — strada Faurului — în Sibiu. [53] 1—1

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„.....toate 'n tot
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase se-'mi socot —
Cu mintea mea“

în

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 5 cr. per bucată

la

„Tipografia“,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcei nr. 15.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Vederi pitorești.

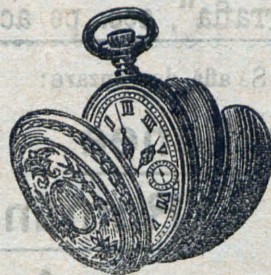
Porturi românești din diferite părți.

Tipuri admirabile

JULIUS ERÖS,

firmă înprotocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel	dela 2.50 până 6 fl.
Oroloj de buzunar remontoir-argint	> 4.50 > 10 >
Orolaj de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur	> 9.— > 15 >
Oroloaje pentru dame din aur, veritabil de Genf	> 12.— > 35 >
Oroloaje pentru domni din aur, veritabil de Genf	> 20.— > 80 >
Deșteptător de nichel, marcă fină	> 2.— > 3 >
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase	> 5.— > 15 >
Oroloaje cu pendul vieneze cu ponduri	> 14.— > 35 >
Oroloaje de părete, diferite modele	> 2.— > 15 >
Lanțuri de gât pentru dame, de aur	> 6.— > 20 >
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur	> 9.— > 30 >

Lanțuri de oroloaje pentru d-ni, de aur	dela 20.— până 70 >
Inele de aur de tot felul	> 2.— > 12 >
Inele de aur cu diamant veritabil	> 6.— > 25 >
Inele de aur cu briliant veritabil	> 12.— > 150 >
Inele de aur cu briliant imitat,	> 3.50 > 6 >
Cercei de aur de tot felul	> 2.— > 6 >
Cercei de aur cu diamant veritabil	> 6.50 > 40 >
Cercei de aur cu briliant veritabil	> 23.— > 250 >
Cercei de aur cu briliant imitat	> 3.50 > 6 >
Brățare de aur de tot felul	> 10.— > 20 >
Broșe de aur de tot felul	> 6.— > 20 >
Lanțuri de oroloj și de gât din argint	> 1.— > 4 >
Cercei și inele de argint	> —.80 > 2 >
Brățare și broșe de argint	> —.80 > 5 >

Juvaere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii broșe, ace de cravată, tabachiere și țititoare de țigaretete, tacâmuri, chibritelnițe, sugarete, nasturi de manșete etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e esaminat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedè esact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comanda le efectuesc imdelat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștientios.

Rugându-mè pentru numèroase binevoitoare comande, semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. Sibiu. Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul »Transilvania«).

[44] 7—52